

GHID METODOLOGIC
privind activitatea psihologului școlar
cu referire la dimensiunea afectivă și psihocomportamentală
a elevilor din învățământul liceal

Ghidul metodologic privind activitatea psihologului școlar cu referire la dimensiunea afectivă și psihocomportamentală a elevilor din învățământul liceal a fost elaborat în cadrul proiectului de cercetare „Bazele teoretice și metodologice ale asistenței psihologice în sistemul de învățământ general din perspectiva abordărilor societale contemporane”.

Schimbările și transformările cu care se confruntă societatea modernă se caracterizează prin multiple crize și provocări, care afectează în mod inevitabil adolescenții cauzând diverse probleme emoționale și comportamentale cum ar fi: *anxietate, stări depresive, stres continuu, agresivitate, dependență de tehnologii, tulburări alimentare, comportamente antisociale, dificultăți în comunicare, relaționare etc.*

Problemele emoționale și comportamentale determină modul de dezvoltare și manifestare a sferei emoționale și a personalității adolescenților. Astfel asistența psihologică (ca parte componentă și esențială a activității educative) este nevoie să fie reconceptualizată și racordată la adevăratele probleme emoționale și psihocomportamentale cu care se confruntă adolescenții din învățământul liceal și să fie orientată spre dezvoltarea potențialului cognitiv a acestora, precum și spre formarea ascendentă a personalității creative și prospere a elevilor.

Ghidul metodologic reprezintă rezultatele științifice ale echipei de cercetători și conține un șir de recomandări metodologice cu referire la activitatea psihologului școlar cu elevii din liceu cu privire la:

- dimensiunea psihopedagogică a activității psihologului școlar privind devierile comportamentale la elevi;
- prevenția, evaluarea și intervenția psihologică pentru valorificarea potențialului comunicării la elevi;
- digitalizarea serviciului psihologic școlar la nivel liceal;
- recomandări metodologice privind proiectarea activității psihologului școlar cu referire la prevenția, evaluarea și intervenția psihologică din perspectiva dezvoltării resurselor personale la elevii de la treapta liceală;
- managementul asigurării asistenței psihologice în învățământul liceal.

Tematica expusă în lucrare se referă la probleme emoționale și psihocomportamentale cu care se

confruntă adolescenții. Fiecare secțiune a ghidului expune complex și în detaliu, caracteristicile psihologice ale unei anumite probleme emoționale și comportamentale, urmate de recomandări metodologice privind aplicarea instrumentelor psihologice prin care acestea pot fi examinate, evaluate și raportate la adolescenți.

Menționăm, că în lucrare este prezentată structura metodologică a unui program de intervenție psihologică, precum și activitățile psihologului școlar, ce pot fi aplicate în vederea diminuării emoțiilor negative, stresului, dependenței de internet, tulburărilor de alimentație, a comportamentelor antisociale, precum și a dezvoltării abilităților de comunicare și a resurselor personale. Activitățile și ședințele prezentate sunt diverse și variate. Atât instrumentele psihodiagnostice cât și activitățile de intervenție psihologică pot fi preluate în vederea elaborării unor noi proiecte ce pot fi aplicate la adolescenți în vederea armonizării dezvoltării personalității acestora.

Digitalizarea serviciului psihologului școlar a devenit o necesitate reală. În contextul unei lumi într-o continuă și permanentă schimbare, precum și dezvoltării rapide a tehnologiilor informaționale, psihologul școlar are nevoie de instrumente psihologice moderne care ar contribui la facilitarea activității atât prin accesul imediat la multiplele in-

ventare, chestionare și teste psihologice, precum și la o diversitate de tehnici, exerciții și activități de intervenție.

Astfel, ghidul metodologic identifică un șir de posibilități ale psihologului școlar privind preluarea și utilizarea multiplelor resurse, inclusiv pentru propria dezvoltare și formare (cursuri, programe de formare, conferințe, seminare, webinare online). Textul ghidului este însoțit de informații utile prezentate în scheme, tabele, figuri, care completează conținutul acestuia.

Ghidul metodologic privind activitatea psihologului școlar cu referire la dimensiunea afectivă și psihocomportamentală a elevilor din învățământul liceal

este destinat cercetătorilor, cadrelor științifico-didactice universitare, psihologilor școlari, managerilor instituțiilor de învățământ general, cadrelor didactice, studenților, doctoranzilor, părinților, precum și tuturor celor interesați de educația tinerei generații.

Autorii consideră că Ghidul metodologic poate fi utilizat în procesul de pregătire inițială și continuă a psihologilor școlari.

Angela CUCER,

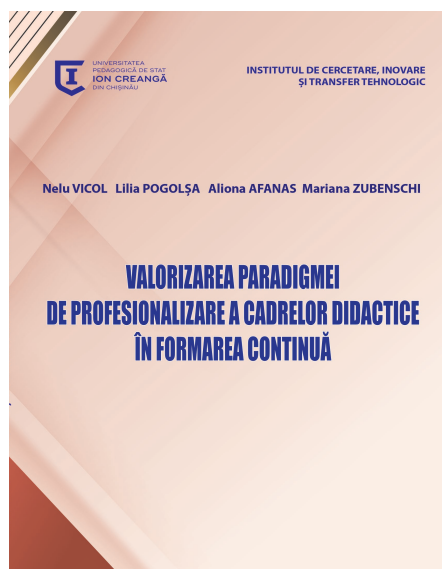
*doctor în psihologie, conferențiar cercetător,
coordonator științific*

Institutul de Cercetare, Inovare și Transfer Tehnologic
al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău

COMPENDIUL „VALORIZAREA PARADIGMEI DE PROFESIONALIZARE A CADRELOR DIDACTICE ÎN FORMAREA CONTINUĂ”

Formarea continuă a cadrelor didactice are nevoie de repere, de un *ghidaj metodologic*, dar sintetizând și anumite entități de mijlocire a parcursului științific, teoretic și acțional. De aceea, pe cât le-a stat în putința cercetătorilor proiectului în cadrul Programului de Stat, Prioritatea a IV-a - Provocări societale, cu genericul „Fundamentarea paradigmei de profesionalizare a cadrelor didactice în contextul provocărilor societale, cifrul 20.80009.0807.45”, apariția unui astfel de ghidaj metodologic a fost structurată în formatul Compendiului „*Valorizarea paradigmei de profesionalizare a cadrelor didactice în formarea continuă*”, ai cărui autori sunt doctor, conf.univ. Nelu Vicol, doctor hab.conf.univ. Lilia Pogolșa, doctor hab.conf.univ. Aliona Afanas și doctor, conf.univ. Mariana Zubenschi, editat de CEP UPSC, 2023, 174 de pagini, ISBN 978-9975-46-841-1.

Autorii au încercat să vină în întâmpinarea colegilor din învățământul general, și nu numai, cu seturi teoretice și metodologice noi, cu răspunsuri pe măsura schimbărilor de paradigmă a sistemului și a procesului de formare profesională și personală în realitățile educaționale, în cele care influențează ambianța educativă a școlii și a cadrelor didactice, cu formule și demersuri explicative coerente și de perspectivă. Cu atât mai mult, ține de moralitatea, etica și deontologia noastră personală și profesională să cunoaștem în profunzime ceea ce se întâmplă „pe ogorul” educațional, ca să avem „ani” rodnici (poate... și mai rodnici), să dobândim competențe noi, transversale, să acționăm reflectiv, cu responsabilitate și cu perseverență în situații generale ori specifice. În context, autorii lucrării consideră că informația, demersurile teoretice și metodologice ar fi suficiente, dată fiind realitatea că fără această triadă inserată în paginile acestui text nu vom putea descifra fenomenele educaționale care se proliferază tot mai mult polimorfe și complicate în formarea profesională continuă a cadrelor didactice. Așadar, Compendiul poate fi folosit în maniera unui ghidaj teoretico-metodologic de acțiune pedagogică, el ajutând cadrele didactice să se concentreze asupra etapei profesionale în care se află și asupra acelor acțiuni ce îi vor ajuta să abordeze răspunsuri relevante privind traseul de profesionalizare: etapizarea formării personale și profesionale semnifică algoritmul dinamic triadic, și anume: (1) început (analiză); (2) valorificare (praxiologie); (3) reflecție (sinteză). Însă indiferent de etapa la care se vor afla cadrele didactice, vor parcurge textul pentru a identifica un răspuns/răspunsuri privind întrebările de orientare

în planul lor de acțiune educațională. Ceea ce autorii propun în acest Compendiu reprezintă o contribuție și o emblemă a cercetărilor științifice și metodologice ale echipei derulate pe parcursul anilor 2020-2023 privind realizarea proiectului menționat supra.

Astfel, textul Compendiului este reprezentat atât de nume de autori consacrați prin lucrări de referință în domeniul pedagogic și metodologic, dar și de discipoli ai mentorilor lor. Echipa de autori antrenată este eterogenă sub aspectul experienței academice, al traseelor curriculare, al formării inițiale și continue, al formației etice, al biografiei intelectuale și al stilisticii culturale, iar aceste valori garantează o completitudine experiențială și de competență/de competitivitate. Deschiderea față de literatura psihopedagogică mondială, cunoașterea la fața locului a unor experiențe didactice naționale și europene, numeroasele stagii și mobilități naționale și în străinătate au lăsat amprente și devoțiuni în modul de a trata problemele profesionalizării cadrelor didactice. Compendiul semnifică o manieră teoretico-metodologică de valorificare a monografiei colective „Paradigma de profesionalizare a cadrelor didactice în contextul provocărilor societale”, apărută la C.E.P. al UPS „Ion Creangă” în anul 2022, 186 de pagini. ISBN 978-9975-46-666-0.

Nelu VICOL,
doctor, conferențiar universitar,
Institutul de Cercetare, Inovare și Transfer Tehnologic
al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău